

Kohtuasi C-762/19**Eelotsusetaotlus****Saabumise kuupäev:**

17. oktoober 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija (Riia regionaalse kohtu tsiviilkolleegium) (Läti)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

14. oktoober 2019

Esimese astme kohtus hageja ja apellatsioonistmes apellant:

SIA „CV-Online Latvia“

Esimese astme kohtus kostja ja apellatsioonistmes apellant:

SIA „Melons“

[...]

ECLI:LV:RAT:2019:1014.C30638718.8.L

KOHTUMÄÄRUS

menetluse peatamise ja eelotsusetaotluse esitamise kohta Euroopa Liidu Kohtule

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija (Riia regionaalse kohtu tsiviilkolleegium, Läti) [...] [kohtukoosseis ja poolte esindajad]

vaatas 14. oktoobril 2019 toimunud istungil läbi tsiviilkohtuasja, mis on seotud SIA „CV-Online Latvia“ esitatud hagiga SIA „Melons“ vastu, milles palutakse keelata paigutada kostja hallatavale veebisaidile linke, mille kaudu pääseb, neil klõpsates, kasutama hageja andmebaasi.

Kohtuvaidluse taust*Asjaolud*

- [1] Hageja ja apellant SIA „CV-Online Latvia“ (edaspidi „hageja“) omab ja haldab veebisaiti www.cv.lv, mis võimaldab otsida tööpakkumisi ja tööotsijate kuulutusi. Põhikohtuasjas ei ole poolte vahel vaidlust selles, et hageja veebisaiti koos selles sisalduvate tööpakkumiste ja tööotsijate kuulutustega tuleb käsitada andmebaasina.

Kostja ja apellant SIA „Melons“ (edaspidi „kostja“) on otsingumootorist veebisaidi www.kurdarbs.lv omanik ja haldaja.

Kostja hallatav veebisait leiab veebisaite, kus avaldatakse avalikult kättesaadavat teavet töökuulutuste kohta, ja suunab töökuulutusi otsiva kasutaja hüperlingi kaudu veebisaidile, kus leitud teave algul avaldati. Hüperlinkidel klõpsates tutvub lõppkasutaja nimetatud veebisaidi kaudu hageja veebisaidiga www.cv.lv ja selle sisuga.

Apellatsioonikohtus nõustus hageja esindaja kostja esindaja seisukohaga, mille kohaselt kostja ei tee sidusliini kaudu edastamist hageja veebisaidile, vaid kasutab muud edastusvormi.

Põhikohtuasja materjalide kohaselt avaldas hageja oma veebisaidil www.cv.lv metasildid (Schema.org mikroandmed), mis kuvatakse otsingumootorite kaudu saadud tulemustes.

Kooskõlas Schema.org mikroandmete standarditega näitavad hageja veebisaidi metasildid järgmist teavet: hüperlink, töökoht, ettevõtja, töökoha geograafiline asukoht ja kuupäev. See metasiltides sisalduv teave kuvatakse kostja veebisaidi otsingumootori antavates tulemustes.

- [2] Hageja esitas hagi oma *sui generis* õiguste kaitseks, et vältida andmebaasist väljavõtete tegemist ja andmebaasi taaskasutamist. Hageja väitel võtab kostja kirjeldatud tegevuste kaudu andmebaasist välja põhisisu ja edastab selle oma veebisaidile. Samuti tagab kostja hüperlinkide kaudu andmebaasi taaskasutamise.
- [3] Esimese astme kohus tuvastas *sui generis* õiguse rikkumise olemasolu ja jõudis järeldusele, et hüperlingi esitamine otsingutulemustes pärast seda, kui lõppkasutaja on täitnud otsinguväljad ja see, et hüperlingil klõpsates „suunatakse“ ta hageja veebisaidile, kujutab endast andmebaasi taaskasutamist.
- [4] Kostja esitas esimese astme kohtu otsuse peale apellatsioonkaebuse, väites, et tema hallatav veebisait ei paku sidusliini kaudu edastamist, see tähendab, et see ei toimi „reaalajas“. Hüperlingi lisamine veebisaidile ei tähenda otsekontrolli süsteemi, samuti ei toimi see „reaalajas“ ega paku sidusliini kaudu edastamist või muul viisil ülekannet.

Kostja sõnul tuleb eristada veebisaiti ja andmebaasi, kuna hageja on oma andmebaasist eraldi ehk veebisaidile www.cv.lv üles pannud kogu sellise teabe, mida ta soovib otsingumootoritele kättesaadavaks teha nii, et hageja andmebaas neile kättesaadav ei ole.

Kostja märgib, et Schema.org-i mikroandmete standardid on välja töötanud ja neist peavad kinni neli maailma juhtivat ja põhilist otsingumootorit: Google, Bing, Yahoo! ja Yandex, kuid järgivad peaaegu kõik ülemaailmsed otsingumootorid, kaasa arvatud tema oma, mis on veebisaidil www.kurdarbs.lv. Nende standardite kohaselt on hageja oma veebisaidil www.cv.lv avaldanud teabe (metasildid), mida ta soovib, et otsingumootorid (nt google.com, bing.com, yahoo.com ja muude hulgas kurdarbs.lv) saadud tulemustes kuvaksid. Metasildid leiab veebisaidilt www.cv.lv, mis asub andmebaasist eraldi.

Kostja leiab, et järeldused, mis on tehtud Euroopa Liidu Kohtu otsustest kohtuasjades The British Horseracing Board Ltd jt (edaspidi „kohtuasi C-203/02“) ja Innoweb (edaspidi „kohtuasi C-202/12“) ei puutu käesolevasse kohtuasjasse, kuna põhikohtuasja asjaolud on teistsugused, mistõttu on põhjendatud mõistete „väljavõtte tegemine“ ja „taaskasutamine“ tõlgendamine teisiti.

Õiguslikud põhjendused

Õiguslik raamistik

- [5] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 1996. aasta direktiivi andmebaaside õiguskaitse kohta III peatükis „*Sui generis* õigus“ sisalduvas artiklis 7, mis käsitleb kaitse objekti, on sätestatud, et liikmesriigid sätestavad andmebaasi tegija õiguse keelata andmebaasi kogu sisust või kvantiteedilt või kvaliteedilt olulisest osast väljavõtte tegemist ja/või selle taaskasutamist, kui selle andmebaasi sisu kogumiseks, kontrollimiseks või esitamiseks on tehtud kvalitatiivselt ja/või kvantitatiivselt oluline investeering.

Selles sättes on mõisted „väljavõtte tegemine“ ja „taaskasutamine“ määratletud järgmiselt:

a) väljavõtte tegemine – andmebaasi kogu sisu või selle olulise osa mis tahes viisil või mis tahes vormis ajutine või alaline ülekandmine teise väljendusvormi;

b) taaskasutamine – andmebaasi kogu sisu või selle olulise osa kättesaadavaks tegemine üldsusele kas koopiade levitamise, rentimise, sidusliini kaudu edastamise või muul viisil ülekandmise teel. Pärast andmebaasi koopia esmamüüki ühenduses õiguste valdaja poolt või tema nõusolekul lõpeb õigus kontrollida selle koopia edasimüüki ühenduses.

- [6] Direktiiv 96/9 võeti Läti õigussüsteemi üle 1. mail 2004, autoriõiguse seaduse (Autortiesību likums) muudatusega.

Autoriõiguse seaduse artikli 57 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud, et andmebaasi, mille sisu kogumiseks, kontrollimiseks või esitamiseks on tehtud kvalitatiivselt või kvantitatiivselt oluline investeering (artikli 5 lõige 2), looja on füüsiline või juriidiline isik, kes andmebaasi loomise on algatanud ja investeerimisriski endale võtab.

Andmebaasi loojal on õigus keelata, kvalitatiivselt või kvantitatiivselt hinnates, kogu andmebaasi sisu või selle olulise osa suhtes järgmiste toimingute tegemine:

- 1) väljavõtte tegemine: andmebaasi kogu sisu või selle olulise osa mis tahes viisil või mis tahes vormis ajutine või alaline ülekandmine teise väljendusvormi;
- 2) taaskasutamine: andmebaasi kogu sisu või selle olulise osa kättesaadavaks tegemine üldsusele kas koopiate levitamise, rentimise, sidusliini kaudu edastamise või muul viisil ülekandmise teel.

Põhjused, mille tõttu Euroopa Liidu õigusnormide tõlgendamisel on tekkinud kahtlusi

- [7] Euroopa Liidu Kohtu otsuses kohtuasjas C-202/12 nenditi, et [„]Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 1996. aasta direktiivi 96/9/EÜ andmebaaside õiguskaitse kohta artikli 7 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et ettevõtja, kes võimaldab oma internetiportaali kaudu kasutada niisugust spetsiaalset metaotsingumootorit, nagu on kõne all käesolevas põhikohtuasjas, taaskasutab artikli 7 alusel kaitstud andmebaasi kogu sisu või selle olulist osa, kuna see spetsiaalne metaotsingumootor:
- Võimaldab lõppkasutajal kasutada otsinguvormi, mis on sisuliselt samasuguste funktsioonidega nagu andmebaasi otsinguvorm;
 - Tõlgib „reaalajas“ lõppkasutajate päringud andmebaasi otsingumootorisse nii, et päring teostatakse kõigi selle andmebaasi andmete hulgas, ja
 - Kuvab lõppkasutajale otsingutulemused lehel, mis on tema enda veebisaidi kujundusega, liites samad tulemused üheks andmekomplektiks, aga tehes seda niisugustel kriteeriumidel põhinevas järjekorras, mis on võrreldavad asjaomase andmebaasi otsingumootori tulemuste kuvamisel kasutatavate kriteeriumidega.[“]
- [8] Kohtuotsuse punktis 25 on öeldud, et [„] niisugusel spetsiaalsel metaotsingumootoril, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ei ole oma otsingumootorit, mis otsiks infot teistelt veebisaitidelt. Nagu on täpsustatud käesoleva otsuse punktis 9, kasutab ta päringute teostamiseks seevastu tema teenusega hõlmatud andmebaaside otsingumootoreid. Spetsiaalne metaotsingumootor tõlgib „reaalajas“ oma kasutajate päringud nendesse otsingumootoritesse nii, et päring teostatakse kõigi nende andmebaaside andmete hulgas[“].
- Põhikohtuasjas väidab kostja, et tema hallatav veebsait www.kurdarbs.lv ei tõlgi andmebaasi päringuid „reaalajas“ ja et tal on oma metaotsingumootor.
- [9] [Viidatud] kohtuotsuse punktides 39 ja 40 on öeldud, et [„n]iisuguse spetsiaalse metaotsingumootori, mis on kõne all põhikohtuasjas, käitaja tegevusega seoses,

mis on käesolevas kohtuasjas oluline – ja mis seisneb nimelt internetis sellise spetsiaalse metaotsingumootori kasutamise võimaldamises, millega tõlkida lõppkasutajate päringuid, mida sisestatakse metaotsingumootori teenusega hõlmatud andmebaaside otsingumootoritesse –, tuleb märkida, et antud tegevus ei piirdu sellega, et andmebaaside kasutajale edastatakse info teatava teema kohta[“].

[„]Nagu tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktidest 25 ja 26, on nimetatud tegevuse eesmärk anda igale lõppkasutajale vahend, mis võimaldaks kasutada kõiki kaitstud andmebaasis leiduvaid andmeid ja looks nii võimaluse tutvuda kogu andmebaasi sisuga muul viisil, kui seda on ette näinud andmebaasi tegija, kasutades samas andmebaasi otsingumootorit ja pakkudes samasuguseid eelised päringu teostamiseks, nagu on sel andmebaasil endal. Lõppkasutajal ei ole nimetatud andmebaasist andmeid otsides vaja enam minna ei andmebaasi veebisaidile, ei selle avalehele ega avada selle otsinguvormi, sest ta saab seda teha „reaalajas“ spetsiaalse metaotsingumootori veebisaidi kaudu [“].

Eelotsusetaotluse esitanud kohus osutab käesoleva määruse punktis 1, et kostja hallatav veebisait leiab veebisaitte, kus avaldatakse avalikult kättesaadavat teavet töökuulutuste kohta, ja suunab töökuulutusi otsiva kasutaja hüperlingi kaudu veebisaidile, kus leitud teave algul avaldati. Hüperlinkidel klõpsides tutvub lõppkasutaja nimetatud veebisaidi kaudu hageja veebisaidiga www.cv.lv ja selle sisuga.

Arvestades, et põhikohtuasja asjaolud on teistsugused, kahtleb eelotsusetaotluse esitanud kohus selles, kas järeldused, milleni Euroopa Liidu Kohus jõudis otsuses kohtuasjas C-202/12 andmebaasi sisust väljavõtte tegemise või selle taaskasutamise kohta muul viisil ülekandmise teel, on asjakohased hüperlinkide küsimuses, mis on tihedalt seotud tõlgendamiskustega, mis puudutavad andmebaasi taaskasutamist muul viisil ülekandmise teel.

- [10] Käesoleva kohtumääruse punktis 4 võtab eelotsusetaotluse esitanud kohus kokku kostja seisukohad, mille kohaselt tuleb eristada veebisaiti ja andmebaasi, kuna hageja on oma andmebaasist eraldi ehk veebisaidile www.cv.lv üles pannud kogu sellise teabe, mida ta soovib otsingumootoritele kättesaadavaks teha nii, et hageja andmebaas neile kättesaadav ei ole.
- [11] Direktiivi kohaselt tähendab „väljavõtte tegemine“ andmebaasi kogu sisu või selle olulise osa mis tahes viisil või mis tahes vormis ajutine või alaline ülekandmine teise väljendusvormi. Järelikult seisneb tõlgendamiskust vaheteos, vastavalt mõistele „väljavõtte tegemine“, [ühelt poolt] metasiltide, nagu teave, mille hageja on ise loonud selleks, et netiotsingumootorid saaksid selle teabe välja võtta, ja [teiselt poolt] andmebaasi sisu vahel. Seetõttu küsitakse, kas kostja otsingumootoris kuvatavates metasiltides sisalduv teave kujutab endast andmebaasi kogu sisust või selle olulisest osast mis tahes viisil väljavõtte tegemist vaadeldava direktiivi tähenduses.

[12] Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul ei saa *acte éclairé* õpetust käesolevas kohtuasjas kohaldada, kuna põhikohtuasja asjaolud on teistsugused kui Euroopa Liidu Kohtu otsuse taustal olnud asjaolud kohtuasjas C-202/12. Erinevusi on selgitatud käesoleva määruse punktides 7–12.

[13] Arvestades eespool toodud kaalutlusi, kahtleb eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 1996. aasta direktiivi andmebaaside õiguskaitse kohta III peatüki (*Sui generis* õigus) artikli 7 tõlgenduses. Seepärast peab eelotsusetaotluse esitanud kohus vajalikuks esitada Euroopa Liidu Kohtule eelotsuse küsimused.

[...] [viide riigisisestele menetlusnormidele]

Resolutsioon

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 alusel [...] [viide riigisisestele menetlusnormidele] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija (Riia regionaalse kohtu tsiviilkolleegium, Läti)

määrab

Euroopa Liidu Kohtule esitatakse järgmised eelotsuse küsimused:

1. Kas kostja tegevust, mis seisneb lõppkasutaja suunamises hüperlingi kaudu hageja veebisaidile, kus on võimalik tutvuda töökuulutuste andmebaasiga, tuleb tõlgendada nii, et see on hõlmatud 11. märtsi 1996. aasta direktiivi andmebaaside õiguskaitse kohta artikli 7 lõike 2 punktis b sisalduvas mõiste „taaskasutamine“ määratluses, ja täpsemalt nii, et selle näol on tegemist andmebaasi taaskasutamisega muul viisil ülekandmise teel?
2. Kas kostja otsingumootoris kuvatud metasiltides sisalduvat teavet tuleb tõlgendada nii, et see on hõlmatud 11. märtsi 1996. aasta direktiivi andmebaaside õiguskaitse kohta artikli 7 lõike 2 punktis a sisalduvas mõiste „väljavõtte tegemine“ määratluses, ja täpsemalt nii, et selle näol on tegemist andmebaasi kogu sisu või selle olulise osa mis tahes viisil või mis tahes vormis ajutise või alalise ülekandmisega teise väljendusvormi?

Peatada menetlus seni, kuni Euroopa Liidu Kohus teeb otsuse ja see jõustub.

[...] [viide riigisisestele menetlusnormidele]

[...] [Allkirjad]